

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2022 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny,

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Bartek Męcina

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 czerwca 2022 roku w Ł.

sprawy z wniosku A. K.

z udziałem R. A.

o dział spadku

1. ustalić, że w skład spadku po E. S. córce S. i W. wchodzi prawo własności nieruchomości położonej w K., gmina B., oznaczonej jako działka nr (...) o powierzchni 1.192 m² (jeden tysiąc sto dziewięćdziesiąt dwa metry kwadratowe), dla której nie jest prowadzona księga wieczysta, ani zbiór dokumentów o wartości 137.770 zł (sto trzydzieści siedem tysięcy siedemset siedemdziesiąt złotych),
2. dokonać działu spadku po E. S. w ten sposób, że prawo własności nieruchomości opisanej w pkt. 1 (pierwszym) przyznać na wyłączną własność uczestnika R. A. z obowiązkiem spłaty wnioskodawczyni A. K. w kwocie 68.885 zł (sześćdziesiąt osiem tysięcy osiemset osiemdziesiąt pięć złotych),
3. rozłożyć wymienioną w punkcie 2 (drugim) kwotę 68.885 zł (sześćdziesiąt osiem tysięcy osiemset osiemdziesiąt pięć złotych), zasądzoną tytułem spłaty na rzecz wnioskodawczyni, na 20 (dwadzieścia) rat, przy czym pierwsze 2 (dwie) raty w kwocie po 15.000 zł (piętnaście tysięcy złotych) pierwsza płatna w terminie 3 (trzech) miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia, druga płatna w terminie 6 (sześciu) miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia, kolejnych 17 (siedemnaście) rat w kwotach po 2.160 zł (dwa tysiące sto sześćdziesiąt złotych) płatnych w terminach co miesiąc, od daty płatności drugiej raty, a ostatnia 20 (dwadziesta) rata w wysokości 2.165 zł (dwa tysiące sto sześćdziesiąt pięć złotych) płatna w terminie miesiąca, od daty płatności 19 (dziewiętnastej) raty, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.
4. oddalić wniosek uczestnika o zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwoty 27.000 zł (dwadzieścia siedem tysięcy złotych) tytułem zwrotu nakładów na nieruchomość,
5. przyznać biegłemu sądowemu M. B. wynagrodzenie w wysokości 64,78 zł (sześćdziesiąt cztery złote siedemdziesiąt osiem groszy) za wydanie ustnej uzupełniającej opinii w sprawie i kwotę tę wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi
6. przyznać ze Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi na rzecz adw. J. B. kwotę 2.214 zł (dwa tysiące dwieście czternaście złotych) tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi z urzędu,
7. zasądzić od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 1.858,50 zł (jeden tysiąc osiemset pięćdziesiąt osiem złotych pięćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania,
8. nie obciążać wnioskodawczyni kosztami sądowymi poniesionymi tymczasowo przez Skarb Państwa,

9. zarządzić zwrot ze Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi na rzecz wnioskodawczynie kwoty 400 zł (czteryście złotych) uiszczonej tytułem zaliczki w dniu 17 listopada 2021 r.

Sygn. akt VIII Ns 134/20

UZASADNIENIE

pkt. 1, 2, 3 i 7 postanowienia

We wniosku z dnia 8 kwietnia 2020 r. A. K., reprezentowana przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wniosła o stwierdzenie, że w skład spadku po E. S. wchodzi nieruchomość położona we wsi K., gmina B. o nr 238/2 o powierzchni 1.192 m², dla której nie ma założonej księgi wieczystej, ani zbioru dokumentu, dokonanie działu spadku poprzez przyznanie własności opisanej nieruchomości uczestnikowi R. A. z obowiązkiem spłaty wnioskodawczynie w wysokości 90.000 zł w terminie 60 dni od uprawomocnienia się orzeczenia, ewentualnie dokonanie licytacyjnej sprzedaży nieruchomości, a następnie podział uzyskanej kwoty pomiędzy wnioskodawczynię, a uczestnika w częściach po 1/2. W uzasadnieniu wnioskodawczynie wskazała, że E. S. nabyła nieruchomość położoną we wsi K. w drodze umowy darowizny w dniu 26 czerwca 1996 r. Spadkodawczynie zmarła jako wdowa w dniu 18 kwietnia 2009 r., a spadek po niej nabyli wprost na podstawie ustawy jej córka, A. K. i syn R. A., co potwierdza akt poświadczenia dziedziczenia. Nieruchomość jest zabudowana budynkiem mieszkalnym, jednorodzinny, murowany, parterowy. Zaproponowany przez wnioskodawczynię sposób dokonania działu spadku jest zgodny z aktualnym sposobem użytkowania nieruchomości, gdyż od chwili śmierci spadkodawczynie z nieruchomości korzysta uczestnik wraz ze swoją rodziną. Wartość nieruchomości wnioskodawczynie określiła na kwotę 180.000 zł

(wniosek k. 5- 8)

W odpowiedzi na wniosek uczestnik R. A., wniósł o ustalenie, że w skład spadku po E. S. wchodzi nieruchomość położona we wsi K., gmina B. o nr 238/2 o powierzchni 1.192 m², dla której nie ma założonej księgi wieczystej, ani zbioru dokumentu, dokonanie działu spadku poprzez przyznanie własności udziału wnioskodawczynie wynoszącego 1/2 w opisanej nieruchomości uczestnikowi z obowiązkiem spłaty wnioskodawczynie w wysokości 35.000 zł, rozłożenie spłaty na 24 równe raty po 1.458,33 zł, a w pozostałym zakresie o oddalenie wniosku. Poza tym R. A. wniósł o ustalenie, że uczestnik dokonał nakładów na majątek spadkowy w łącznej kwocie 54.000 zł i zasądzenie od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika kwoty 27.000 zł tytułem zwrotu nakładów i wydatków na nieruchomość spadkową, ewentualnie zaliczenie tej kwoty na poczet obowiązku spłaty na rzecz wnioskodawczynie. W uzasadnieniu R. A. wskazał, że od 2006 r. opiekował się spadkodawczynią. Po śmierci E. S. dokonał szeregu nakładów na nieruchomość w łącznej kwocie 54.000 zł, w postaci wymiany dachu w kwocie 10.000 zł, wymiany stolarki okiennej w kwocie 6.000 zł, zainstalowania centralnego węglowego ogrzewania w kwocie 15.000 zł, wymiany podłogi i jej utwardzenia w kwocie 10.000 zł, wymiany bramy, ogrodzenia, prac przy wjeździe na nieruchomość w kwocie 7.000 zł i wymiany schodów zewnętrznych w kwocie 6.000 zł. Wartość nieruchomości uczestnik określił na kwotę 80.000 zł, a swój wniosek o rozłożenie spłaty na raty uzasadnił złym stanem zdrowia.

(odpowiedź na wniosek k. 30- 33)

W piśmie z dnia 1 lipca 2020 r. wnioskodawczynie wniosła o oddalenie wniosku uczestnika o ustalenie, że uczestnik dokonał nakładów na majątek spadkowy w łącznej kwocie 54.000 zł, wniosku o zasądzenie od wnioskodawczynie na rzecz uczestnika kwoty 27.000 zł tytułem zwrotu nakładów i wydatków na nieruchomość spadkową oraz wniosku o ewentualne zaliczenie tej kwoty na poczet obowiązku spłaty na rzecz wnioskodawczynie. W uzasadnieniu pisma wnioskodawczynie podkreśliła, że wartość spadku ustala się według jego stanu jaki istniał w dniu zgonu spadkodawczynie, czyli w tym przypadku według stanu z dnia 18 kwietnia 2009 r. W związku z tym wnioskodawczynie zaprzeczyła, aby uczestnik dokonał nakładów na przedmiot działu spadku, podlegających rozliczeniu w niniejszym postępowaniu. Wnioskodawczynie podniosła, że uczestnik nie udowodnił ani faktu dokonania nakładów, jak również

ich wysokości, a jedyny złożony przez niego rachunek dotyczy zakupu kruszywa, kostki i obrzeży dokonanego w dniu 28 maja 2020 r. W dalszej części wnioskodawczyni wskazała, że uczestnik korzystał z nieruchomości z wyłączeniem wnioskodawczyni, zatem roszczenie o zwrot nakładów na nieruchomość jest bezzasadne, gdyż uczestnik był zobowiązany do ponoszenia wszystkich kosztów związanych z korzystaniem z nieruchomości.

(pismo procesowe k. 61- 63)

Postanowieniem z dnia 24 lipca 2020 r. referendarz sądowy zwolnił uczestnika od kosztów sądowych w całości oraz ustanowił dla niego pełnomocnika z urzędu.

(postanowienie k. 76)

W piśmie z dnia 20 października 2020 r. pełnomocnik uczestnika z urzędu w osobie adwokata podtrzymał stanowisko zajęte w odpowiedzi na wniosek.

(pismo procesowe k. 87)

W piśmie z dnia 10 lutego 2022 r. stanowiącym zarzuty do opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego, wnioskodawczyni wskazała, że w związku z tym, że uczestnik od dnia zgonu spadkodawczyni korzystał z nieruchomości z wyłączeniem wnioskodawczyni, a także nie udowodnił faktu dokonania nakładów, ani ich wysokości, jako podstawę do określenia spłaty na rzecz wnioskodawczyni należy przyjąć wartość nieruchomości określoną przez biegłego na kwotę 179.500 zł.

(pismo procesowe k. 233- 234)

Na rozprawie w dniu 23 czerwca 2022 r. uczestnik wskazał, że jednorazowo mógłby dokonać spłaty w wysokości 15.000 zł, a w pozostałym zakresie wniósł o rozłożenie spłaty na raty w kwocie po 800 zł miesięcznie. Poza tym stanowisko stron nie uległo już zmianie.

(protokół rozprawy k. 264- 265)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 czerwca 1996 r. E. S. otrzymała darowiznę nieruchomości położonej we wsi K., gmina B. o nr 238/2 o powierzchni 1.192 m², dla której nie ma założonej księgi wieczystej, ani zbioru dokumentu. Nieruchomość była zabudowana budynkiem mieszkalnym, murowanym, trzyizbowym, parterowym.

(kserokopia aktu notarialnego k. 12- 15)

E. S. zmarła w dniu 18 kwietnia 2009 r. jako wdowa.

(kserokopia aktu zgonu k. 18)

Spadek po E. S. nabyli wprost na podstawie ustawy jej córka, A. K. i syn R. A. po 1/2 części każde z nich.

(kserokopia aktu poświadczenia dziedziczenia k. 19- 20, protokół dziedziczenia k. 21- 23)

Po zgonie spadkodawczyni R. A. wraz z rodziną zamieszkał w domu w K.. Z uwagi na zły stan przedmiotowej nieruchomości uczestnik dokonał m.in. wymiany dachu, wymiany stolarki okiennej, zainstalowania centralnego węglowego ogrzewania, wymiany podłogi i jej utwardzenia, wymiany bramy, ogrodzenia, prac przy wjeździe na nieruchomość, wymiany schodów zewnętrznych.

(zeznania świadka A. C. k. 117 v., zeznania świadka B. D. k. 118, zeznania świadka G. K. k. 119, zeznania świadka M. G. k. 119 v., zeznania świadka W. B. k. 120, zeznania świadka K. A. k. 133, zeznania wnioskodawczyni k. 264, zeznania uczestnika k. 264 v.)

Wartość rynkowa zabudowanej nieruchomości położonej we wsi K., gmina B. przy ul. (...) według stanu na dzień 18 kwietnia 2009 r. i w poziomie cen z daty wyceny wynosi 137.770 zł. Wartość nakładów koniecznych wynosi 37.580 zł.

(pisemna opinia biegłego rzeczoznawcy majątkowego M. B. k. 146- 174, uzupełniająca pisemna opinia biegłego rzeczoznawcy majątkowego M. B. k. 221- 222)

R. A. prowadzi gospodarstwo domowe wspólnie z żoną, K. A. oraz dwójką dzieci, z których jedno jest małoletnie. Uczestnik podejmuje prace dorywcze. Żona uczestnika otrzymuje wynagrodzenie za pracę w kwocie ok. 2.500 zł. Dodatkowym dochodem jest świadczenie 500 plus na dziecko.

(zeznania świadka K. A. k. 133, zeznania uczestnika k. 264 v.)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie powołanych wyżej dowodów z dokumentów, których prawdziwości nie kwestionowała żadna ze stron postępowania. Ponadto Sąd oparł swoje ustalenia na zeznaniach wymienionych powyżej świadków oraz stron. Za podstawę ustaleń faktycznych Sąd przyjął również opinie biegłego rzeczoznawcy majątkowego M. B.. Oceniając opinie biegłego sądowego Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zawartych w ich treści wniosków. Wydane opinie, zarówno opinię główną, jak i opinie uzupełniające, Sąd uznał za spójne, wnioski wyciągnięte przez biegłego są bowiem logiczne i znajdują oparcie w przeprowadzonych przez niego badaniach. Opinie biegłego są ponadto pełne, biegły udzielił bowiem odpowiedzi na wszystkie postawione mu pytania, na które zgodnie z zakresem posiadanych wiadomości specjalnych i udostępnionych materiałów dowodowych mógł udzielić odpowiedzi, uwzględnił wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia badanej kwestii, zaś same opinie zawierają uzasadnienie wyrażonych ocen oraz poglądów. Wydając opinie biegły oparł się na zgromadzonym w aktach sprawy materiale dowodowym.

Zauważyć należy, że obie strony zakwestionowały pisemną opinię, przy czym wnioskodawczyni zarzuciła, że biegły błędnie ocenił wartość nieruchomości jako różnicę pomiędzy aktualną wartością nieruchomości, a wartością nakładów, co doprowadziło do zaniżenia wartości nieruchomości na dzień 18 kwietnia 2009 r. Z kolei uczestnik zarzucił biegłemu dokonanie wyceny z pominięciem podejścia porównawczego, gdy tymczasem budynek znajdujący się na nieruchomości w stanie z dnia 18 kwietnia 2009 r, nie przedstawiał żadnej wartości. W uzupełniającej pisemnej opinii biegły M. B. wskazał, że zgodnie z art. 154 ust 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami to rzeczoznawca majątkowy dokonuje wyboru właściwego podejścia oraz metody i techniki szacowania nieruchomości. Dalej biegły wyjaśnił, że zastosowana przez niego metoda określenia wartości rynkowej nakładów według zasad kosztowych, jest bardziej precyzyjna, ale wymaga wykształcenia budowlanego, które biegły posiada. Poza tym biegły M. B. wyjaśnił, że zakres nakładów poniesionych przez uczestnika na nieruchomość został określony na podstawie uzgodnień między stronami podczas oględzin nieruchomości. Natomiast rzeczoznawca majątkowy w ogóle nie uwzględnił przy wycenie faktur, czy rachunków przedstawionych przez uczestnika. Wydając ustną opinię na rozprawie biegły rzeczoznawca majątkowy wprost zaprzeczył tezie przedstawianej przez uczestnika o tym, że budynek w stanie z daty śmierci spadkodawczyni nie przedstawiał żadnej wartości. Po wydaniu przez biegłego na rozprawie ustnej opinii, żadna ze stron nie podważała wysnutych w jej treści wniosków oraz nie zgłaszała do niej zarzutów.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 1037 § 1 k.c. dział spadku może nastąpić bądź na mocy umowy między wszystkimi spadkobiercami, bądź na mocy orzeczenia sądu na żądanie któregośkolwiek ze spadkobierców. W myśl art. 1038 § 1 k.c. sądowy dział spadku powinien obejmować cały spadek, jednakże z ważnych powodów może być ograniczony do części spadku. Stosownie do art. 1035 k.c. jeżeli spadek przypada kilku spadkobiorcom do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych. Zgodnie z art. 684 k.p.c. sąd ustala skład i wartość spadku

ulegającego podziałowi. Nie ulegało wątpliwości i nie było sporu co do tego, że w skład spadku po zmarłej E. S. wchodzi nieruchomość położona we wsi K., gmina B. o nr 238/2 o powierzchni 1.192 m². W tym przypadku nie tylko twierdzenia uczestników były zgodne, lecz przede wszystkim ich zasadność potwierdzały informacje zawarte w załączonych do wniosku dokumentach. Co prawda dla nieruchomości nie ma założonej księgi wieczystej, ani zbioru dokumentu, jednak okoliczność, że wchodzi ona w skład spadku po matce stron wynika z treści zawartej w dniu 26 czerwca 1996 r. umowy darowizny, a także z wypisu z rejestru gruntów.

Natomiast spór pomiędzy stronami obejmował wartość powyższej nieruchomości, którą wnioskodawczynie określiła na kwotę 180.000 zł, a uczestnik na kwotę 80.000 zł. Z powodów, o których była mowa powyżej, wartość nieruchomości będącej składnikiem masy spadkowej Sąd ustalił w oparciu o opinie biegłego rzeczoznawcy majątkowego M. B., który wartość rynkową zabudowanej nieruchomości położonej we wsi K. przy ul. (...) według stanu na dzień 18 kwietnia 2009 r. i w poziomie cen z daty wyceny określił na kwotę 137.770 zł.

Z powyższych względów Sąd na podstawie art. 684 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 sentencji postanowienia, ustalając, że w skład spadku po E. S. wchodzi prawo własności nieruchomości położonej w K., gmina B., oznaczonej jako działka nr (...) o powierzchni 1.192 m² o wartości 137.770 zł

Do działu podlegającego podziałowi składnika spadku zastosowanie znajdowały art. 211-212 k.c. określające sposoby podziału. W niniejszej sprawie strony od samego początku wskazały zgodny sposób podziału, wnosząc o przyznanie nieruchomości w całości na rzecz uczestnika z obowiązkiem spłaty połowy jej wartości na rzecz wnioskodawczynie. Sąd nie miał żadnych podstaw, aby nie uwzględnić zgodnego w tym zakresie wniosku. Dodatkowo w sprawie zostały ujawnione okoliczności, które czynią taki podział usprawiedliwionym. Uczestnik bowiem niemal nieprzerwanie od zgonu spadkodawczynie zamieszkuje wraz z rodziną w opisanej powyżej nieruchomości, stanowi ona jego centrum życiowe.

Wysokość spłaty, jaką winien uiścić uczestnik na rzecz wnioskodawczynie Sąd określił na podstawie wyceny dokonanej przez biegłego rzeczoznawcę majątkowego. Była ona również konsekwencją wysokości udziałów w spadku, jakie każdej ze stron przysługiwały zgodnie z treścią aktu poświadczenia dziedziczenia, a mianowicie po 1/2. Natomiast określając wysokość spłaty Sąd nie uwzględnił nakładów jakie poniósł uczestnik na nieruchomość, w postaci m. in. wymiany dachu, wymiany stolarki okiennej, zainstalowania centralnego węglowego ogrzewania, wymiany podłogi i jej utwardzenia, wymiany bramy, ogrodzenia, prac przy wjeździe na nieruchomość oraz wymiany schodów zewnętrznych. Co prawda okoliczność poniesienia powyższych nakładów przez uczestnika wynikała nie tylko z jego zeznań, ale również z relacji wszystkich przesłuchanych świadków, a podczas oględzin dokonanych przez biegłego strony zgodnie ustaliły zakres nakładów dokonanych przez uczestnika. Jednak istotne jest to, że R. A. dokonał wszystkich wymienionych nakładów na nieruchomości już po zgonie spadkodawczynie, tymczasem skład i wartość spadku, o czym była już mowa powyżej, Sąd ustala według stanu z daty otwarcia spadku. Poza tym wartość nakładów dokonanych przez uczestnika po zgonie jego matki miałyby znaczenie tylko wtedy, gdyby nieruchomość została przyznana na rzecz wnioskodawczynie, tymczasem przypadła uczestnikowi wraz ze wszystkimi nakładami, które na niej poczynił. Dlatego też wartość nakładów dokonanych przez R. A., poza wykorzystaniem ich wartości przez biegłego rzeczoznawcę majątkowego, w celu określenia wartości nieruchomości, nie miała znaczenia dla ustalenia wysokości spłaty przysługującej wnioskodawczynie z tytułu działu spadku.

Z powyższych względów nie budziło wątpliwości, że uczestnik zobowiązany jest do spłaty na rzecz wnioskodawczynie kwoty 68.885 zł. Dlatego też w punkcie 2 postanowienia Sąd dokonał działu spadku po E. S. w ten sposób, że prawo własności przedmiotowej nieruchomości przyznał na wyłączną własność uczestnika R. A. z obowiązkiem spłaty wnioskodawczynie A. K. w kwocie 68.885 zł

W zakresie sposobu i terminu spłaty, na rozprawie w dniu 23 czerwca 2022 r. uczestnik wskazał, że jednorazowo mógłby dokonać spłaty w wysokości 15.000 zł, a w pozostałym zakresie wniósł o rozłożenie spłaty na raty w kwocie po 800 zł miesięcznie. Oceniając zasadność powyższego wniosku Sąd miał na uwadze, że ustalenie sposobu i terminu spłaty winno stanowić wynik odpowiedniego wyważenia interesów współwłaścicieli. Dla uczestnika, na

którym spoczywa obowiązek spłaty, rozstrzygnięcie w tym zakresie powinno dawać realną możliwość spłaty tj. przygotowania się do pozyskania środków niezbędnych do dokonania spłaty bez istotnego uszczerbku dla jego interesów. Uczestnik uprawniony do spłaty winien mieć możliwość pozyskania jej w możliwie szybkim terminie, w szczególności jeśli środki finansowe są mu potrzebne do realizacji najbliższych i usprawiedliwionych planów życiowych. Zastosowanie odroczonego terminu spłaty oraz jej rozłożenie na raty zawsze łączy się z ustępstwami na rzecz jednego z zainteresowanych. Celem jest ich rozłożenie w sposób możliwie równomierny. Zdaniem Sądu proponowane przez uczestnika raty spłaty w kwocie po 800 zł miesięcznie nie mogą zostać uwzględnione, albowiem naruszają usprawiedliwiony interes wnioskodawczynie poprzez nadmierne wydłużenie terminu pozyskania środków z działu spadku. Ustawodawca w art. 212 § 3 k.c. jako maksymalny termin wyznaczył dziesięć lat. Spłata będąca przedmiotem postępowania dotyczy tylko jednego składnika majątkowego, a jej wysokość – 68.885 zł, nie jest relatywnie znaczna jak dla nieruchomości. Znaczne wydłużenie terminu spłaty winno raczej dotyczyć wyższych wartości. Podkreślić należy, że uczestnik już od wielu lat, co sam przyznał, liczył się z obowiązkiem spłaty na rzecz wnioskodawczynie, zatem miał wystarczająco dużo czasu, aby zgromadzić środki do tego potrzebne. Trzeba nadto mieć na uwadze, że odroczenie terminu spłaty z rozłożeniem jej na raty, przy jednoczesnym przyznaniu na wyłączną własność składnika majątkowego osobie zobowiązanej do spłaty powoduje, że osoba uprawniona do spłaty zostaje pozbawiona możliwości korzystania z majątku spadkowego, podczas gdy strona przeciwna od dnia dokonania działu z niego korzysta. Dlatego co do zasady odroczenie terminu spłaty winno być możliwie jak najkrótsze, a termin ten musi być podyktowany możliwościami spłaty, jakimi dysponuje druga strona, gdyż w każdym innym przypadku dojdzie do naruszenia interesu osoby uprawnionej. Zasadnym jest zatem odroczenie terminu spłaty do minimum. Sąd miał również na względzie sytuację majątkową uczestnika. R. A. prowadzi gospodarstwo domowe wspólnie z żoną, K. A. oraz dwójką dzieci, z których jedno jest małoletnie. Uczestnik podejmuje prace dorywcze. Żona uczestnika otrzymuje wynagrodzenie za pracę w kwocie ok. 2.500 zł. Dodatkowym dochodem jest świadczenie 500 plus. Dlatego też Sąd rozłożył wymienioną w punkcie 2 postanowienia kwotę 68.885 zł, zasądzoną tytułem spłaty na rzecz wnioskodawczynie, na 20 rat, przy czym pierwsze 2 raty w kwocie po 15.000 zł, pierwsza płatna w terminie 3 miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia, druga płatna w terminie 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia, kolejnych 17 rat w kwotach po 2.160 zł płatnych w terminach co miesiąc, od daty płatności drugiej raty, a ostatnia 20 rata w wysokości 2.165 zł płatna w terminie miesiąca, od daty płatności 19 raty, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie na wypadek uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. zgodnie, z którym jeżeli jednak uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników. Co prawda uczestnik przyłączył się do wniosku o dział spadku i potwierdził wskazany przez wnioskodawczynię składnik majątku spadkowego, jak również zgodnie wniósł o przyznanie nieruchomości na swoją rzecz, to jednak istniał spór pomiędzy stronami, co do wartości składnika majątku spadkowego. Powyższe wymagało skorzystania przez wnioskodawczynię z pomocy prawnej udzielanej przez radcę prawnego, który nie tylko złożył wniosek inicjujący postępowanie w sprawie, ale także zajął stanowisko po złożeniu odpowiedzi na wniosek, zgłaszał zastrzeżenia do opinii biegłego, a także brał udział w rozprawach. Dlatego też w punkcie 7 postanowienia Sąd zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie kwotę 1.858,50 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Powyższa kwota stanowiła połowę kosztów poniesionych przez wnioskodawczynię, na którą złożyły się: opłata sądowa od wniosku w kwocie 500 zł, koszty zastępstwa procesowego radcy prawnego w kwocie 2.700 zł (§ 6 pkt 3 w związku z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych), opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł oraz zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego w wysokości 500 zł.